

**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή — Βιομηχανική πολιτική για τον τομέα της ασφάλειας — Σχέδιο δράσης για καινοτόμο και ανταγωνιστικό τομέα ασφάλειας»**

COM(2012) 417 final

(2013/C 76/07)

Εισηγητής: ο κ. PEZZINI

Στις 26 Ιουλίου 2012, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την:

*Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή - Βιομηχανική πολιτική για τον τομέα της ασφάλειας - Σχέδιο δράσης για καινοτόμο και ανταγωνιστικό τομέα ασφάλειας*

COM(2012) 417 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Ιανουαρίου 2013.

Κατά την 486η σύνοδο ολομέλειας, της 16ης και 17ης Ιανουαρίου 2013 (συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 128 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 5 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

## 1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι έχει καθοριστική σημασία η χάραξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής της ΕΕ για τον βιομηχανικό τομέα της ασφάλειας, που θα βασίζεται στη συντονισμένη προσέγγιση των προκλήσεων του τομέα, σε κοινή στρατηγική και σε ένα κοινό όραμα για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

1.2 Για να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστική ανάκαμψη του κλάδου (είτε ως παραδοσιακή βιομηχανία της ασφάλειας, προσανατολισμένη στην ασφάλεια της αμυντικής βιομηχανίας, είτε με νεοεισερχόμενους, δηλαδή κυρίως με επιχειρήσεις που επεκτείνουν τις υφιστάμενες πολιτικές τεχνολογίες τους σε εφαρμογές ασφάλειας και παροχής υπηρεσιών ασφαλείας) με μεγάλο και πολλά υποσχόμενο πεδίο απασχόλησης και χρήσης, η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη την ανάπτυξη:

- **μιας εσωτερικής διάστασης πλήρους διαλειτουργικότητας της ενιαίας αγοράς:** με την υποστήριξη, μέσω ενός τεχνικού, κανονιστικού και διαδικαστικού πλαισίου, του κατάλληλου επιπέδου των πόρων που έχουν διατεθεί, μιας ενιαίας στρατηγικής ανάπτυξης, σημαντικών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία·
- **δράσεων προτεραιότητας για τους τύπους των προϊόντων και των υπηρεσιών,** ανάλογα με την ικανότητα ανταπόκρισης σε εναρμονισμένες ρυθμίσεις και διαδικασίες·
- **μιας διάστασης αξιόπιστης πρόσβασης στις διεθνείς αγορές,** με καλύτερη διεθνή προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (IPR), απελευθέρωση της αγοράς, τόσο του εμπορικού τομέα όσο και του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, με μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική·

— ισότιμης πρόσβασης των ευρωπαίων κατασκευαστών σε θαλάσσιες οδούς για την εξαγωγή των προϊόντων τους στις διεθνείς αγορές·

— **ολοκληρωμένων και κοινών δράσεων στους διάφορους τομείς της ασφάλειας και της πολιτικής προστασίας·**

— **κοινωνικής και ηθικής διάστασης των εφαρμογών των τεχνολογιών ασφάλειας:** από τη φάση σχεδιασμού, ώστε να εξασφαλιστεί η κοινωνική αποδοχή, με την πλήρη προστασία της ιδιωτικής ζωής των πολιτών·

— **μιας εκπαιδευτικής και επαγγελματικής διάστασης των ανθρώπινων πόρων,** με στόχο τον σχεδιασμό, την εγκατάσταση, τη συντήρηση και τη λειτουργία εφαρμογών των τεχνολογιών ασφάλειας, που πρέπει να επικεντρώνονται στο σεβασμό της αξιοπρέπειας και της ελευθερίας του ανθρώπου και στο δικαίωμα διαφύλαξης της αξιοπρέπειάς του.

1.3 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις πρωτοβουλίες του σχεδίου δράσης, αλλά εντός ενός ενισχυμένου πλαισίου συνεργασίας και συντονισμού, επικεντρωμένου στα διάφορα είδη προϊόντων, στη βάση κατάλληλων και λεπτομερών στατιστικών όσον αφορά την παραγωγή, την απασχόληση και το μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου.

1.4 Η ΕΟΚΕ συνιστά συντονισμό, σύγκλιση των συστημάτων διαχείρισης των πληροφοριών και εγγυήσεις διαλειτουργικότητας.

1.5 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ανεπιφύλακτα την ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης και πρόβλεψης νέων ανταγωνιστικών σεναρίων και προοπτικών πρόσβασης σε θεσμικούς οικονομικούς πόρους, ακόμη και μέσω συμμετοχικών διαδικασιών διερεύνησης των προοπτικών, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.6 Η σύνδεση της **κοινωνικής και της ηθικής διάστασης** πρέπει να είναι διαφανής και εγγυημένη σε όλα τα στάδια, από τον σχεδιασμό έως την τυποποίηση και την τεχνολογική εφαρμογή επί τόπου. Πρέπει να ενσωματωθούν νέες τεχνολογίες και κανονισμοί, αρχής γενομένης από την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, έως την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

1.7 Απαιτείται προσπάθεια εκ μέρους της Ένωσης και συντονισμός των εθνικών προσπαθειών προκειμένου να εξασφαλιστεί η παροχή κατάρτισης και ένα πλαίσιο ανθρώπινων πόρων ικανών να παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες ποιότητας, με σεβασμό του ατόμου, παράλληλα με την εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών σε ένα καθεστώς πλήρους διαλειτουργικότητας.

## 2. Εισαγωγή

2.1 Η βιομηχανία της ασφάλειας συνιστά στρατηγικής σημασίας τομέα με εφαρμογές στον πολιτικό και στρατιωτικό τομέα που συνδέονται στενά και είναι συχνά αλληλένδετες, αποτελεί δε ένα ιδανικό σημείο συνάντησης της επιστημονικής έρευνας, με την τεχνολογική καινοτομία και τις προηγμένες εφαρμογές.

2.2 Η εν λόγω βιομηχανία καθοδηγείται εκ φύσεως από την τεχνολογία με σταθερή ροή νέων τεχνολογιών. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες του τομέα είναι διαφοροποιημένα, παρουσιάζουν υψηλό βαθμό απαξίωσης και απαιτούν υψηλή επιστημονική και τεχνική απόδοση.

2.3 Η αγορά της βιομηχανίας της ασφάλειας της ΕΕ εκτιμάται σήμερα στα 36,5 δισεκατομμύρια ευρώ, με περίπου 180 000 θέσεις εργασίας στην ΕΕ, ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο η βιομηχανία αναπτύχθηκε, κατά την τελευταία δεκαετία, και από τα 10 έφθασε τα 100 δισεκατομμύρια ευρώ το 2011. Καλύπτει δε τους τομείς της εναέριας και της θαλάσσιας ασφάλειας και των μεταφορών γενικά, των συνόρων, την προστασία των κρίσιμης σημασίας υποδομών, τις πληροφορίες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας της πληροφορικής και της επικοινωνίας καθώς και της διάστασης του κυβερνοχώρου), τη φυσική ασφάλεια, τη διαχείριση κρίσεων και την προστατευτική ενδυμασία.

2.4 Σε αυτούς τους τομείς θα πρέπει να προστεθεί η διαστημική βιομηχανία της ασφάλειας, με τις πολλαπλές εφαρμογές της.

2.5 Στην Ευρώπη, η αγορά διαστημικών προϊόντων για την ασφάλεια βασίζεται σε μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών στον πολιτικό και εμπορικό τομέα, με το 40 % της ζήτησης να προέρχεται από τον εμπορικό τομέα και το 60 % από το θεσμικό.

2.6 Παρόλο που οι τάσεις της αγοράς δείχνουν έναν τομέα σε συνεχή ανάπτυξη που δεν χαρακτηρίζεται από την οικονομική επι-

βράδυνση της διεθνούς κρίσης, η βιομηχανία ασφάλειας της ΕΕ αντιμετωπίζει μια εξαιρετικά κατακερματισμένη εσωτερική αγορά και μια βιομηχανική βάση που έχει αποδυναμωθεί από τα ρυθμιστικά πλαίσια και τα εθνικά κανονιστικά τεχνικά πρότυπα που διαφέρουν σημαντικά, ενώ οι ερευνητικές προσπάθειες και οι δημόσιες συμβάσεις – παρά τις σχετικές ενωσιακές παρεμβάσεις, όπως το 7ΠΠ - εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να περιορίζονται στα επίμους κράτη μέλη.

2.7 Η ΕΕ οφείλει να διασφαλίσει την ασφάλεια των πολιτών και των επιχειρήσεων και της κοινωνίας στο σύνολό της σε πολλούς τομείς, από την πολιτική προστασία έναντι των φυσικών καταστροφών έως την προστασία της τροφικής αλυσίδας, από την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας έως την προστασία από τους κινδύνους χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών, πυρηνικών και εκρηκτικών υλών.

2.8 Ο τομέας της βιομηχανίας της ασφάλειας είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον και είναι ιδιαίτερα αντιπροσωπευτικός των προκλήσεων και των ευκαιριών που αντιμετωπίζει η Ευρώπη: πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες, λόγω του επιπέδου τεχνολογίας τους είναι παγκοσμίως στην κορυφή σε διάφορους τομείς της βιομηχανίας, αλλά είναι πιθανό να χάσουν μερίδια της αγοράς σε σύγκριση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους τους.

2.8.1 Απαιτούνται κατάλληλες, λεπτομερείς και αξιόπιστες στατιστικές βάσεις ακόμη και όσον αφορά την παραγωγή, την απασχόληση και το μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου.

2.9 Η διαχείριση επιχειρήσεων του τομέα της ασφάλειας χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας, που καθορίζεται από μια σειρά μεταβλητών:

- ομοιογένεια, διαφάνεια και προσβασιμότητα των αγορών,
- στρατηγικές και οράματα· πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους,
- ρυθμιστικά πλαίσια, τεχνικά πρότυπα, εναρμονισμένες διαδικασίες και προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (IPR),
- τεχνολογικές και επιχειρησιακές επιδόσεις,
- δυνατότητα διαχείρισης και πρόβλεψης νέων ανταγωνιστικών σεναρίων.

2.10 Για να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστική ανάκαμψη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητο η ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά να εξασφαλίσει:

- μια εσωτερική διάσταση πλήρους διαλειτουργικότητας της ενιαίας αγοράς, με τη μείωση του κατακερματισμού, τόσο στις εγχώριες αγορές όσο και στις επενδύσεις για την έρευνα και την καινοτομία·

— μια εξωτερική διάσταση πρόσβασης στις διεθνείς αγορές, προκειμένου να αντιμετωπιστούν η ανεπαρκής διεθνής προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (IPR), οι περιορισμοί όσον αφορά την πρόσβαση στις αγορές είτε εμπορικές είτε εκείνες που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις, και να εφαρμοστεί στον τομέα αυτό, μια πιο επιθετική «ολοκληρωμένη στρατηγική βιομηχανικής πολιτικής –ως προς την εξωτερική της διάσταση–, η οποία θα διασφαλίζει τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στο εμπορικό σύστημα, καθώς και ενιαία κατεύθυνση στις διμερείς και πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες»<sup>(1)</sup>.

— ίσα δικαιώματα στους ευρωπαίους κατασκευαστές σε ότι αφορά την εξαγωγή στρατιωτικού υλικού προς τρίτες χώρες. Εντός της εσωτερικής αγοράς κρίνεται σκόπιμο να μην εισάγονται διακρίσεις εις βάρος των κατασκευαστών από κράτη μέλη που δεν έχουν άμεση πρόσβαση στη θάλασσα, με τη μορφή απαιτήσεων «αδειών διέλευσης» για τη μεταφορά των προϊόντων τους σε θαλάσσιο λιμένα άλλου κράτους μέλους.

— μια κοινωνική και ηθική διάσταση των εφαρμογών των τεχνολογιών ασφάλειας: από τη φάση σχεδιασμού, ώστε να εξασφαλιστεί η **κοινωνική τους αποδοχή**, με την πλήρη προστασία της ιδιωτικής ζωής των πολιτών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους μαζί με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

— μια διάσταση παραγωγής και υπηρεσιών που να μην παρεμβαίνει στην ιδιωτική ζωή, αλλά που να καθιστά δυνατές νικηφόρες διαδρομές τόσο από πλευράς ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων όσο και από πλευράς διεθνών προβλέψεων, με την ενθάρρυνση των μεγάλων επιχειρήσεων, των αναδυόμενων επιχειρήσεων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω δικτύων κοινοπραξιών για την ανάπτυξη των περιφερειών, προκειμένου να επιτευχθεί επαρκής και κρίσιμη ανταγωνιστική μάζα.

2.11 Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο μακράν σημαντικότερος ανταγωνιστής είναι οι **Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής**, που επωφελούνται ενός εναρμονισμένου νομικού πλαισίου, κοινών προτύπων και μιας ισχυρής ομοσπονδιακής δημόσιας ζήτησης<sup>(2)</sup>, με μια ενοποιημένη εσωτερική αγορά, η οποία αντιπροσωπεύει πάνω από το 42 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών και με επιχειρήσεις στην πρώτη γραμμή του τεχνικού εξοπλισμού ασφαλείας. Η **Ιαπωνία** και το **Ισραήλ** διαθέτουν κορυφαίες εταιρείες σε συγκεκριμένα είδη προηγμένου εξοπλισμού, ειδικά στους τομείς της πληροφορικής και της επικοινωνίας, ενώ η **Ρωσία** και η **Κίνα** έχουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στους παραδοσιακούς τομείς της προστασίας της φυσικής ασφαλείας.

2.12 Σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη μιας ευρωπαϊκής προορατικής βιομηχανικής πολιτικής για τον τομέα της ασφαλείας, η οποία να αντανακλά καλύτερα την ισορροπία μεταξύ των δυνατοτήτων του τομέα και ενός ρυθμιστικού και τεχνικού πλαισίου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως όσον

αφορά τα είδη των προϊόντων, τις υπηρεσίες και τα συστήματα που να μπορούν να ανταποκριθούν σε κοινά πρότυπα, σε κανονισμούς και σε εναρμονισμένες διαδικασίες, όπως:

— συστήματα ελέγχου της πρόσβασης,

— υλικό και λογισμικό σάρωσης,

— συστήματα και όργανα προστασίας,

— συστήματα και όργανα προσδιορισμού και ερμηνείας της πραγματικότητας,

— συστήματα και όργανα παρακολούθησης και εντοπισμού,

— συστήματα συναγερμού,

ενώ για τα «ευαίσθητα» προϊόντα, οι όροι ρύθμισης και πρόσβασης υπόκεινται σε αξιολόγηση και συμφωνίες, περίπτωση προς περίπτωση, ώστε να διατηρηθεί το επίπεδο της ποιότητας και της ασφαλείας.

2.13 Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει τη σημασία ανάπτυξης πολιτικών για την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, θέματα που συνιστούν βασικά στοιχεία για το Ευρωπαϊκό Ψηφιακό Θεματολόγιο.

2.14 Η ΕΟΚΕ έχει εκφράσει τις απόψεις της όσον αφορά τα κρίσιμα θέματα της ασφαλείας της αεροπορίας<sup>(3)</sup>, της θαλάσσιας ασφαλείας<sup>(4)</sup>, των χερσαίων μεταφορών<sup>(5)</sup> καθώς και της Διαχείρισης της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα<sup>(6)</sup>, επισημαίνοντας τον ρόλο της Frontex και την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά την ασφάλεια των συνόρων και την καταπολέμηση της «παράνομης μετανάστευσης».

2.15 Όσον αφορά τη διαστημική πολιτική παρακολούθησης του περιβάλλοντος και της ασφαλείας, η ΕΟΚΕ έχει υπογραμμίσει τη σημασία των δορυφόρων Sentinel και έχει υποστηρίξει τις εφαρμογές του συστήματος δορυφορικής πλοήγησης Galileo<sup>(7)</sup>.

2.16 Διάφορες μελέτες έχουν καταδείξει τη σημασία των έργων επίδειξης τεχνολογιών ασφαλείας στον τομέα των χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών, πυρηνικών και εκρηκτικών υλών (CBRNE).

(1) EE C 218 της 23.7.2011, σ. 25.

(2) Homeland Security Act of 2002 και US Safety Act του 2002.

(3) EE C 100 της 30.4.2009, σ. 39, EE C 128 της 18.5.2010, σ. 142.

(4) EE C 44 της 11.2.2011, σ. 173.

(5) EE C 65 της 17.3.2006, σ. 30.

(6) EE C 44 της 11.2.2011, σ. 162 και EE C 191 της 29.6.2012, σ. 134.

(7) EE C 256 της 27.10.2007, σ. 47, EE C 256 της 27.10.2007, σ. 73 και EE C 181 της 12.6.2012, σ. 173.

2.17 Το Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο (ΠΠ) είναι το πρώτο που προβλέπει ένα ειδικό πρόγραμμα έρευνας στον τομέα της ασφάλειας, με προϋπολογισμό ύψους 1,4 δις ευρώ, το οποίο επικεντρώνεται μόνο σε έργα εφαρμογών στον πολιτικό τομέα και στην ανάπτυξη τεχνολογιών και γνώσεων για την προστασία των πολιτών της ΕΕ<sup>(8)</sup>, με σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

2.18 Από την άλλη πλευρά, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι θα πρέπει να διευκολυνθεί η χρήση της υβριδικής τεχνολογίας στον πολιτικό και στον στρατιωτικό τομέα, με την ανάπτυξη κατάλληλων προτύπων σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας (ΕΟΑ), να υποστηριχθεί εντονότερα και με περισσότερους πόρους η θεματική «Ασφάλεια» ακόμη και μεταξύ των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής του νέου προγράμματος πλαισίου έρευνας και καινοτομίας<sup>(9)</sup>, καθώς και να ενθαρρυνθεί η εκπόνηση σχεδίων επίδειξης και πιλοτικά πρωτότυπων.

2.19 Η Επιτροπή έχει συμπεριλάβει τη βιομηχανία της ασφάλειας στα βασικά μέρη της εμβληματικής πρωτοβουλίας της στρατηγικής Ευρώπη 2020 «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», για την οποία η ΕΟΚΕ έχει ήδη καταρτίσει γνωμοδότηση<sup>(10)</sup>.

2.20 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να ξεκινήσει μια **κοινή ευρωπαϊκή στρατηγική για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στον τομέα της βιομηχανίας της ασφάλειας**, γιατί η ασφάλεια είναι ένα από τα κύρια προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας και είναι βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη και την απασχόληση, απαιτεί δε κοινές προσπάθειες και οράματα μεταξύ όλων των κρατών μελών, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα.

### 3. Κύρια σημεία του εγγράφου της Επιτροπής

3.1 Στην ανακοίνωση επισημαίνεται η στρατηγική σημασία της βιομηχανίας ασφάλειας και καθορίζονται οι βασικές δράσεις, προκειμένου να καταστεί καινοτόμος και ανταγωνιστική η ενωσιακή βιομηχανία ασφάλειας, μέσω των οποίων η Επιτροπή προτίθεται να ακολουθήσει αυτή τη διαδικασία.

3.2 Στο προτεινόμενο σχέδιο δράσης τίθενται οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές:

— υπέρβαση του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ μέσω διαδικασιών πιστοποίησης και εναρμονισμένων τεχνικών κανόνων για τις τεχνολογίες της ασφάλειας και αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων πιστοποίησης

— έρευνα και καινοτομία πιο αποτελεσματική και πιο κοντά στις επιχειρήσεις, με τεχνικές και κανονιστικές εντολές σύμφωνα με τον ΕΟΑ για «υβριδικά πρότυπα» που να ισχύουν τόσο για την

Ε & Α της ασφάλειας όσο και της άμυνας, χρήση των νέων κανόνων της πνευματικής ιδιοκτησίας και των προεμπορικών συμβάσεων, που προβλέπονται από το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 καθώς και χρηματοδότηση από το μελλοντικό Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας για δοκιμές ταχείας επικύρωσης τεχνολογιών ασφάλειας·

— ενσωμάτωση της κοινωνικής διάστασης και προστασία της ιδιωτικής ζωής·

— πρόσβαση στις αγορές: κανόνες για τις εξαγωγές ώστε να ανοίξουν οι αγορές δημόσιων συμβάσεων των τρίτων χωρών, εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων και μελέτη ενός ευρωπαϊκού σήματος ασφάλειας για τα προϊόντα· μελέτη για τους περιορισμούς αστικής ευθύνης, όπως προβλέπονται από τον αμερικανικό νόμο *US Safety Act* (περίοδος υλοποίησης: 2012/2013).

3.3 Η Επιτροπή προτίθεται να συγκροτήσει μια ομάδα παρακολούθησης που θα ελέγχει την πρόοδο των προτεινόμενων μέτρων ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

### 4. Γενικές παρατηρήσεις

4.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι σημαντικό για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους της Ένωσης, για την ευρωπαϊκή κοινωνία στο σύνολό της και για την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής και βιώσιμης οικονομίας, να καθοριστεί, σε ενωσιακό επίπεδο, μια ολοκληρωμένη και συντονισμένη προσέγγιση των προκλήσεων της ασφάλειας και της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής σχετικής βιομηχανίας, με τη χάραξη μιας συνολικής στρατηγικής της ΕΕ σε ό,τι αφορά τα συστήματα ασφάλειας και η οποία να θέτει στο επίκεντρο τον άνθρωπο και την αξιοπρέπειά του προκειμένου να ικανοποιούνται οι πρωταρχικές ανάγκες ελευθερίας και ασφάλειας.

4.2 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ ενδείκνυται να ληφθεί περισσότερο υπόψη η προστιθέμενη αξία οργανισμών που έχουν ήδη συσταθεί, όπως ο ΕΟΑ (άμυνα), ο FRONTEX (εξωτερικά σύνορα), η EURO-POL (δημόσια ασφάλεια), ο ENISA (ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών), ο EASA (ασφάλεια της αεροπορίας), ο EMSA (ασφάλεια της ναυσιπλοΐας), η EFSA (ασφάλεια των τροφίμων) καθώς και των συστημάτων συναγερμού, όπως το RAPEX (σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης, ασφάλεια προϊόντων), το Ελεγκτικό Συνέδριο του Ελσίνκι (σύστημα χημικών προϊόντων/REACH).

4.3 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή όσον αφορά την ανάγκη πλήρους αξιοποίησης προληπτικά πολλών κορυφαίων ευρωπαϊκών εταιρειών του κλάδου, εξασφαλίζοντας μια πραγματικά ενιαία και εφικτή ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά χωρίς τα εμπόδια του κατακερματισμού και ενθαρρύνοντας έναν κλάδο που να αντιπροσωπεύει μια ζώνη παραγωγής και πολλά υποσχόμενων υπηρεσιών από πλευράς απασχόλησης.

<sup>(8)</sup> Στη μέση της διαδρομής του, το 7ο ΠΠ έχει ήδη χρηματοδοτήσει πάνω από 130 ερευνητικά έργα στον τομέα της ασφάλειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δημοσιεύσει έναν κατάλογο των επιτυχημένων έργων που έχουν χρηματοδοτηθεί από το 7ο ΠΠ.

<sup>(9)</sup> INT/651 Βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής.

<sup>(10)</sup> EE C 218 της 23.7.2011, σ. 38.

4.4 Ωστόσο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο να προωθηθεί περαιτέρω ο καθορισμός ενός ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης ώστε να αντιμετωπιστεί η έναρξη μιας πραγματικής κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιομηχανία της ασφάλειας, με ένα κοινό όραμα μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας που να συγκεντρώνει τις διάφορες πτυχές της ασφάλειας και μιας διακυβέρνησης ικανής να εξασφαλίσει έναν αποτελεσματικό ενιαίο συντονισμό.

4.5 Αυτή η στρατηγική της ολοκληρωμένης προσέγγισης θα μπορούσε να λάβει τη μορφή μιας εικονικής πλατφόρμας που να περιλαμβάνει θέματα δεοντολογίας και διακυβέρνησης καθώς και διατομεακές πτυχές και θέματα διαλειτουργικότητας.

4.6 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ είναι απαραίτητο να γεφυρωθεί το χάσμα κατανόησης μεταξύ των φορέων χάραξης πολιτικής και των φορέων της βιομηχανίας, ακόμη και μέσω της ενίσχυσης πρωτοβουλιών όπως το Ευρωπαϊκό Κογκρέσο Ασφάλειας (*European Security Congress*) και μιας πλατφόρμας για συνεχή διάλογο, όπως το Φόρουμ για την Πολιτική Ασφάλειας (*Security Policy Forum*).

4.7 Για την υπέρβαση του κατακερματισμού της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς, θα πρέπει να υπάρχει:

- οριζόντια συνεργασία και συντονισμός στον τομέα της ασφάλειας, εντός και μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των οργανισμών της, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης διαλειτουργικότητα των προϊόντων και των διαδικασιών με κάθετο συντονισμό των επιπέδων παρέμβασης·

- άσκηση συμμετοχικής πρόβλεψης για τον καθορισμό ενός κοινού οράματος·

- σύστημα διακυβέρνησης που να συνδέει δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

4.8 Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, πρέπει, πέρα από την ενσωμάτωση της κοινωνικής διάστασης, από τη φάση σχεδιασμού των προϊόντων, των υπηρεσιών και των συστημάτων, να ενεργοποιηθούν μηχανισμοί για τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς την κοινωνική και ηθική διάσταση της ανάπτυξης της τεχνολογίας της ασφάλειας και των τεχνολογικών και παραγωγικών εφαρμογών της.

4.8.1 Η ανάθεση των **τεχνικών και κανονιστικών εντολών**, σύμφωνα με τον ΕΟΑ πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές της νέας πολιτικής της τυποποίησης, του ανοίγματος και της διαφάνειας του ετήσιου προγράμματος εργασίας, με την πλήρη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, με την ανάπτυξη προδιαγραφών που να χρησιμοποιούνται για τις δημόσιες συμβάσεις και να τηρούν τις αρχές του ανοίγματος, της συναίνεσης, της διαφάνειας, της συνέπειας, της ουδετερότητας και της ποιότητας <sup>(11)</sup>.

4.8.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την προτεινόμενη προσέγγιση όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων πιστοποίησης, αρκεί να υλοποιούνται:

- τα κοινά επίπεδα επάρκειας των διαπιστευμένων φορέων πιστοποίησης,

- τα αυστηρότερα κριτήρια επιλογής και οι εναρμονισμένες διαδικασίες επιλογής για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης <sup>(12)</sup>.

4.9 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι σημαντική η νομική αναγνώριση των **τεχνολογιών διπλής χρήσης** για την προώθηση των υβριδικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται από κοινού στον πολιτικό και στον στρατιωτικό τομέα, αλλά υποστηρίζει ακόμη περισσότερο την ενίσχυσή τους τόσο από οικονομικής πλευράς όσο και από πλευράς περιεχομένου στο πλαίσιο της προτεραιότητας **τεχνολογίες γενικής εφαρμογής**, που προβλέπεται στο πρόγραμμα **Ορίζοντας 2020** από κοινού με τις παρεμβάσεις του μελλοντικού **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας**.

4.9.1 Όσον αφορά τη βιομηχανική και πνευματική ιδιοκτησία, αν και σίγουρα είναι σημαντικές οι καινοτόμες προσεγγίσεις που προβλέπονται στο πρόγραμμα **Ορίζοντας 2020**, πρέπει να ενισχυθεί η προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο του ΠΟΕ και στο πλαίσιο των διμερών και πολυμερών ευρωπαϊκών συμφωνιών σύνδεσης, με ιδιαίτερη προσοχή στις ρήτρες περιορισμού της ευθύνης και πρόσβασης στις δημόσιες αγορές του εξωτερικού.

4.9.2 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως οι νέες δυνατότητες που παρέχονται από το εργαλείο των **προεμπορικών συμβάσεων**, όπως προβλέπεται από το πρόγραμμα **Ορίζοντας 2020**.

4.10 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει πλήρως την ενίσχυση της κοινωνικής και ηθικής διάστασης στους κανόνες που διέπουν τον βιομηχανικό κλάδο των τεχνολογιών ασφάλειας.

## 5. Ειδικές παρατηρήσεις

5.1 **Υπέρβαση του κατακερματισμού της αγοράς ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος.** Η ΕΟΚΕ συνιστά δράσεις προτεραιότητας, όχι ανά τομέα αλλά ανά τύπο προϊόντων που να μπορούν πιο εύκολα να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ενιαίας αγοράς, μέσω εναρμονισμένων ρυθμίσεων και διαδικασιών, λόγω του υψηλού δυναμικού τους στην αγορά, καθώς και των επιπτώσεών τους σε ένα ευρύ φάσμα πολιτών και εργαζομένων με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της ανάπτυξης των ΜΜΕ, τόσο από πλευράς οικονομικών πόρων και έρευνας, όσο και από πλευράς οργάνωσης.

5.2 **Έρευνα και καινοτομία, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και συμβάσεις.** Η ΕΟΚΕ ζητεί την ενίσχυση των κεφαλαίων της ΕΕ που διατίθενται στις τεχνολογίες ασφάλειας στο πλαίσιο του προγράμματος «**Ορίζοντας 2020**», η οποία να συνοδεύεται από έντονη παρουσία των θεματικών των «**τεχνολογικών γενικής εφαρμογής**» την ενίσχυση των κοινών σχεδίων διαλειτουργικότητας για την ασφάλεια στο πλαίσιο του προγράμματος ISA <sup>(13)</sup>· την

<sup>(12)</sup> ΕΕ C 120 της 16.5.2008, σ. 1.

<sup>(13)</sup> ISA - *Interoperability Solutions for European Public Administrations* 2010 - 1015. (Δύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις 2010-1015).

<sup>(11)</sup> ΕΕ C 68 της 6.3.2012, σ. 35.

εφαρμογή απαλλαγών για τον τομέα στο πλαίσιο του καθεστώτος των κρατικών ενισχύσεων για την καινοτομία· τον έλεγχο για την πραγματική εφαρμογή των διατάξεων των οδηγιών CE/2004/18-CE/2009/81, καθώς και των εργαλείων προεμπορικών συμβάσεων στη βιομηχανία της ασφάλειας· περισσότερη συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αλλά και μεταξύ στρατιωτικού και πολιτικού τομέα και στρατηγικές διευκόλυνσης των διασυνοριακών συγχωνεύσεων και εξαγορών επιχειρήσεων· την εναρμόνιση των κανόνων περιορισμού αστικής ευθύνης («Third party limited liability protection-TPLL»)· καλύτερους εσωτερικούς κανόνες για τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

**5.3 Πρόσβαση στις διεθνείς αγορές.** Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να ενισχυθούν οι κοινές και ολοκληρωμένες δράσεις της εξωτερικής πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας, με την ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο του ΠΟΕ και των ευρωπαϊκών διμερών και πολυμερών συμφωνιών σύνδεσης. Παράλληλα δε πρέπει να εξασφαλιστεί ίση πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και στις δημόσιες συμβάσεις με βάση την αμοιβαιότητα, να αυξηθεί η βαρύτητα της ευρωπαϊκής δράσης

στη διεθνή τυποποίηση και να προβληθεί ένα σήμα ποιότητας, το *Euro Security Label*.

**5.4 Κοινωνική και ηθική διάσταση.** Όλα τα συστήματα/προϊόντα/υπηρεσίες ασφαλείας πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών, ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, και να συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο, στο ασφαλές εμπόριο και στην ευημερία αλλά και στην ασφάλεια των προσώπων. Οι τεχνολογικές εξελίξεις πρέπει να συμβάλλουν στην εξ αρχής ενίσχυση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, παρέχοντας - με την υποστήριξη του διαλόγου δημόσιου/ιδιωτικού τομέα- μέσα για τη διαφανή και υπεύθυνα εφαρμογή του νόμου που θα πρέπει να επικεντρώνεται στην προστασία του ανθρώπου.

**5.5 Εκπαιδευτική και επαγγελματική διάσταση** αλλά και ένταξη του ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφαλείας και εφαρμογής των προηγμένων τεχνολογικών ασφαλείας, ικανών να παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες ποιότητας, υπό συνθήκες πλήρους διαλειτουργικότητας, που να σέβονται τον άνθρωπο και να προστατεύουν την αξιοπρέπειά του.

Βρυξέλλες, 16 Ιανουαρίου 2013.

Ο Πρόεδρος  
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής  
Staffan NILSSON